

ції, рівень професійної компетентності поліцейських впливають на громадську думку про роботу поліції загалом, адже навіть у законі прописано, що рівень довіри населення до поліції є основним критерієм оцінки ефективності діяльності органів і підрозділів поліції.

---

1. Білоус А. С. Проблеми функціонування Національної поліції України у реаліях сьогодення / А. С. Білоус // Національна поліція України: проблеми становлення та стратегія розвитку : матер. науково-практичної конференції, 10 грудня 2015 р., Харків. – Х. : Харківський нац. ун-т внутрішніх справ, 2015. – С. 12-15.

2. Про Національну поліцію : Закон України від 2 липня 2015 року // Відомості Верховної Ради України. – 2015. – № 40-41. – Ст. 379.

3. Дячук О. В. Правові засади партнерських відносин між поліцією та населенням / О. В. Дячук // Порівняльно-аналітичне право. – 2015. – № 3. – С. 153-156.

4. Гатшур В. В. Взаємодія поліції з населенням на засадах партнерства / В. В. Гатшур // Національна поліція України: проблеми становлення та стратегія розвитку : матер. науково-практичної конференції, 10 грудня 2015 р., Харків. – Харків : Харківський нац. ун-т внутрішніх справ, 2015. – С. 35-37.

Касяненко Євгенія Валеріївна,
викладач кафедри
загальноправових дисциплін
(Дніпропетровський державний
університет внутрішніх справ)

ГРОМАДСЬКА УЧАСТЬ У ПРОЦЕСІ ПІДГОТОВКИ КАДРІВ ДЛЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ

Реформування системи органів внутрішніх справ є не тільки однією з найбільш важливих і значущих проблем сучасної України, але й однією з найбільш спірних і таких, що викликають інтерес у суспільства. Формування Національної поліції в Україні привертає увагу не тільки науковців та практичних працівників, але й засобів масової інформації, громадських організацій та окремих громадян. Це, безумовно, є показником активізації становлення громадянського суспільства, що і є стратегічними напрямом внутрішньої політики української держави.

Науковий інтерес викликають різні аспекти залучення громадян до підготовки поліцейських в Україні і створення дійсно незалежної, відповідальної Національної поліції, яка б служила суспільству шляхом забезпечення охорони прав і свобод людини, протидії злочинності, підтримання публічної безпеки і порядку. Але залучення громадськості до підготовки патрульних дозволило б не тільки виховувати їх на засадах гуманізму, але й продемонструвати громадянам основну мету реформи.

Різні аспекти участі громадянського суспільства в роботі поліції досліджували В. Авер'янов, М. Ануфрієв, О. Бандурка, О. Безпалова,

О. Джафарова, В. Іванцов, А. Комзюк, М. Романенко, О. Синявська, В. Сущенко та ін. Але громадська участь у процесі підготовки поліції, що зумовлена потребою підтримки високого рівня довіри українців до поліції, все ж залишається майже не дослідженою.

Дослідження поліцейської практики свідчать, що сьогодні процес взаємодії працівників поліції та населення (громадських об'єднань) позитивно впливає на поліцейську діяльність, з одного боку, й формування позитивного іміджу в очах населення – з іншого [1, с. 6]. Цікавість, яку громадськість виявляє до підготовки національної поліції, варто розглядати як можливість на основі нових прогресивних ідей та дійсних потреб суспільства удосконалити цей процес, зробити поліцію відкритою для громадян.

У ст. 9. Закону України «Про Національну поліцію» передбачено, що поліція здійснює свою діяльність на засадах відкритості та прозорості, забезпечує інформування громадськості про свою діяльність. Також проекти нормативно-правових актів, що стосуються прав та свобод людини, обов'язково проходять громадське обговорення в порядку, визначеному Міністром внутрішніх справ України [2]. Але одним з найбільш важливих положень Закону є передбачені в розділі VIII «Громадський контроль поліції» різносторонні напрями взаємодії Національної поліції з громадськістю.

Положення цього розділу можна вважати безпосереднім проявом демократичного спрямування правоохоронної системи держави. Дослідники визнають позитивні зміни в організації відносин поліції з суспільством порівняно з тими, що передбачені Законом «Про міліцію». А такими правовими інститутами, як громадський контроль, досягається високий рівень відповідальності працівників правоохоронних органів перед суспільством, оскільки найважливіша оцінка їх діяльності – ставлення громадян та рівень їх довіри [3, с. 32]. Це зумовлено не ставленням суспільства власне до поліції, а передусім традиційною усталеною недовірою громадськості до органів внутрішніх справ.

У більшості європейських країн системи професійної поліцейської освіти не є замкнутими, а взаємодіють і інтегруються з загальногромадянськими національними освітніми системами, головне завдання яких полягає в тому, щоб встановити належний баланс між ними, адекватний реальним умовам кожної європейської країни, а також тим державним завданням, які ставляться перед її правоохоронною системою [6].

Система громадської участі, зокрема громадського контролю за підготовкою поліції, може включати громадські спостережні групи та організації, незалежних громадських експертів. Вони можуть брати участь як спостерігачі у процесі відбору (проходження конкурсу, атестації) кадрів для поліції, у проведенні різних форм контролю якості знань кандидатів. Важливим є залучення представників інститутів громадянського суспільства як тренерів для патрульних поліції.

У Законі України «Про Національну поліцію» відсутні положення щодо механізму залучення громадськості до співбесід та до викладання у вищих

навчальних закладах зі специфічними умовами навчання [4, с. 170]. Ця проблема потребує вирішення для демократизації кадрової політики в системі органів внутрішніх справ.

Оновлення кадрів у новій поліції – одне з основних завдань, виконувати яке необхідно з залученням громадськості. Проходження переатестації особовим складом має відбуватися на принципах відкритості і прозорості.

Такі заходи необхідно застосовувати з різною метою. Науковці наголошують на необхідності створення іншої психологічної обстановки, іншої атмосфери навколо роботи поліції, коли населення не просто буде спостерігати, аналізувати та критикувати поліцію, а навпаки, відчувати свою приналежність до загальних завдань, які виконує поліція для блага держави і суспільства [5]. Традиційні відносини міліції з громадськістю мають бути замінені якісно новими – партнерськими. У цьому аспекті важливу роль відіграють засоби масової інформації.

Частина громадян вважає, що підготовка патрульних поліцейських не є ефективною через її коротку тривалість. На етапі становлення Національної поліції ЗМІ необхідно дотримуватись принципів об'єктивності у висвітленні інформації про її роботу. Суспільство має отримувати достовірну інформацію і робити самостійні висновки. Висвітлення засобами масової інформації процесу підготовки та переатестації поліцейських допоможе допомогти громадянам отримати уявлення про якість та мету підготовки поліцейських.

Отже, громадська участь у процесі підготовки кадрів для Національної поліції є важливим чинником, який сприятиме посиленню довіри громадян до неї. У процесі підготовки поліції громадяни можуть виступати і як незалежні спостерігачі, і як власне тренери. Участь громадськості має бути організованою так, щоб не порушувати процес складної підготовки поліцейських. Тому важливою є участь незалежних ЗМІ, які б об'єктивно висвітлювали різні аспекти такої підготовки.

---

1. Проневич О. С. Німецька та польська моделі партнерської взаємодії поліції та населення на локальному рівні / О.С. Проневич // Форум права. – 2011. – № 4. – С. 600-606.

2. Про Національну поліцію : Закон України від 02.07.2015 // ВВР. – 2015. – № 40-41. – Ст. 379.

3. Галаган В.В. Інститут громадського контролю за діяльністю поліції / В.В. Галаган, М.В. Романенко // Національна поліція України: проблеми становлення та перспективи розвитку : зб. матеріалів наук.практ. конф. курсантів та студентів (м. Харків, 10 грудня 2015 р.). – Харків, 2015. – С. 30-34.

4. Фелелова І.М. Перспективні напрями підвищення ефективності кадрового забезпечення національної поліції України / І.М. Фелелова, О.І. Безпалова // Національна поліція України: проблеми становлення та перспективи розвитку : зб. матеріалів наук.практ. конф. курсантів та студентів (м. Харків, 10 грудня 2015 р.). – Харків, 2015. – С. 170-172.

5. Полтавець С. МВС: дискусії навколо реформи [Електронний ресурс] / С. Полтавець, І. Шульга // Режим доступу : www.nbuv.gov.ua/index.php?...reformi.

6. Психологія. Педагогіка. Етика : учебник для вузов / под ред. проф. Ю.В. Наумкина. – М., 1999.